

[Esther Malling Pedersen.]

og folkebibliotekerne kunne få i folkeoplysningens tjeneste, mennesker, der har vakt befolkningens og lovgivningsmagtens interesse, så at sagen som nævnt er blevet båret frem gennem et lykkeligt sammenspil imellem de to faktorer. Bibliotekssagen har jo i allerhøjeste grad vokset sig stor gennem de år, der er gået, siden arbejdet blev påbegyndt. Flere og flere har opdaget, hvor rig bogernes verden er, og som kulturfaktor er vore talrige folkebiblioteker af overordentlig stor værdi.

Det er derfor helt i sin orden, at det offentlige støtter denne sag, og det er efter min opfattelse også helt i sin orden, at der nu foretages en ajourføring af de beløb, som det offentlige yder som støtte. En sådan ajourføring finder sted på så mange områder, og det er derfor ganske naturligt, at vi foretager den også her; en sådan ajourføring, som jo foretages under hensyntagen til de ændrede konjunkturforskel, er det netop, det foreliggende lovforslag tilsigter, og dette kan mit parti tilslutte sig.

Derimod var der i det oprindeligt fremsatte lovforslag et punkt, som vi måtte vende os imod, nemlig bestemmelsen om, at kommunalbestyrelsen i de kommuner, hvor der den 1. april 1960 ikke findes noget godkendt folkebibliotek, skulle træffe foranstaltning til, at et sådant oprettedes inden den 1. april 1961. Denne bestemmelse var et brud på den heldige og gode udvikling, som hele denne sag hidtil har haft, og jeg hilser med megen glæde den ændring, som er foretaget under udvalgsbehandlingen i det andet høje ting. Efter denne ændring skal oprettelsen af et folkebibliotek som hidtil ske ud fra lokale ønsker, ikke gennem et påbud ovenfra, men en kommunalbestyrelse skal ganske vist være forpligtet til at imødekomme eventuelle ønsker fra befolkningen sådan, at når en stedlig biblioteksforening skriftligt fremsætter ønske — der står i lovforslaget fremsætter skriftligt ønske, jeg synes den anden form er bedre, men det er jo en biting — om oprettelse af et folkebibliotek, der kan godkendes efter loven, og dette ønske støttes af mindst 10 pct. af de valgberettigede beboere, skal den pågældende kommunalbestyrelse imødekomme ønsket inden et år efter dets fremsættelse. Med denne ændring er sagen efter min opfattelse placeret, som den bør, og hindringen for, at vi kunne tilslutte os lovforslaget, er fjernet.

Der er ganske vist endnu en passus, som jeg kunne ønske var blevet taget ud af lovforslaget, som det er vedtaget i det andet

høje ting. Det drejer sig om § 2, stk. 3, hvor der står:

„Såfremt et ikke-kommunalt folkebiblioteks bogbestand, indretning og drift ligger væsentligt under biblioteksvirkomheden i kommuner af tilsvarende art og størrelse, kan undervisningsministeren efter indstilling af biblioteksdirektøren og biblioteksrådet — og efter at vedkommende kommunale råd, på landet også amtsrådet, har haft lejlighed til at udtale sig om sagen — bestemme, at der inden en af ministeren fastsat frist skal oprettes et kommunalt folkebibliotek.“

Jeg synes i og for sig, det kunne have været rart, om den passus var gået ud, samtidig med at den anden ændring fandt sted, men jeg vil gå ud fra, at der vil blive taget hensyn til det kommunale råds — og på landet amtsrådets — udtalelser. Der står jo ikke andet i bestemmelsen, end at rådene skal have ret til at udtale sig, ikke hvor meget hensyn der vil blive taget dertil, men jeg vil gå ud fra som givet, at det er meningen, at man vil tage hensyn til udtalelserne, og jeg skal derfor ikke tage sagen op, men blot nævne, at et mindretal i det andet høje ting har hævdet det standpunkt, at det ikke burde være nødvendigt, at man skal have opnået den politiske valgretsalder for at være stemmeberettiget med hensyn til ønsker om oprettelse af biblioteker, men at enhver kommunal skatteyder burde have stemmeret i denne sag. Det forekommer mig, at denne betragtning er ganske fornuftig, men da det pågældende mindretal i det andet høje ting har bøjet sig for henvisningen til de praktiske vanskeligheder, denne ordning kunne medføre, skal jeg heller ikke tage dette forslag op.

Som den højtærede minister og den ærede foregående ordfører har gjort opmærksom på, har ændringerne i det andet høje ting rettet på den omstændighed, at de større biblioteker efter den nugældende lov faktisk er forfordelt med hensyn til statstilskud, og denne forøgede støtte til de større biblioteker har vor fulde tilslutning ligesom den forøgede støtte til den udmærkede betjening, som centralbiblioteket gennem vogne og sognebiblioteker yder. Der er i denne forbindelse grund til at omtale den ypperlige måde, hvorpå centralbibliotekerne landet over betjener kunderne. Vi kender det fra vort eget rigsdagsbibliotek, den forbilledlige måde, hvorpå det røgter sit hverv, som gør det muligt, blot ved at man opgiver det spørgsmål, man ønsker oplysning om, at få ikke blot litteratur tilsendt men også at få udpeget de forskellige punkter, man har brug for. Denne udmærkede fremgangsmåde